

Stadsbyggnadsförvaltningen

Inverkan på miljön, behovsbedömning av MKB, Norrberget

Bakgrund

Marken inom planområdet omfattar flera fastigheter, nämligen Lägerhöjden 1, Lägerhöjden 3 samt delar av fastigheterna Lägerhöjden 2, Vaxön 1:11 och Vaxön 1:81. Inga vattenområden ingår. Idag finns en skola samt flera förskolor.

Syftet med planen är att möjliggöra ny bebyggelse, med varierad utformning, i området med 200-300 bostäder, med lokaler för verksamheter och service i markplanen samt förskola med 6 avdelningar och utegård. En stark karaktär som kännetecknas av mötet mellan den relativt tätbebyggda småstaden och omgivande naturen ska skapas. Det ska skapas goda förutsättningar för rekreation, både inom privat gårdar och i allmänna parker. Allmän parkering med 50 platser kan upprättas.

I alla planer och program ska miljöaspekter integreras så att hållbar utveckling främjas (MKB förordning, bilaga 4).

Miljöbedömningsprocessen

Enligt Plan och bygglagen (PBL 4) samt Miljöbalken (MB6:11) är syftet med en miljöbedömning att redovisa den betydande miljöpåverkan som en plan kan medföra vid sitt genomförande.

En behovsbedömning av planområdet Norrberget har genomförts, vilket resulterade i att såväl positiva som negativa miljöeffekter kan uppstå. Behovsbedömningen har haft som utgångspunkt en checklista med kriterierna i MKB förordningen bilaga 4. Planen bedöms inte leda till betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning, MKB ska därmed inte upprättas.

Denna sammanfattning redovisar motivet. Miljöaspekter som har framkommit i behovsbedömningen har identifierats och beskrivits samt positiva, negativa och sociala effekter har tydliggjorts. Behovsbedömningen har utförts av miljöstrateg och kommunekolog.

Beskrivning

Området i norr utgörs av naturmark som sluttar brant ned mot Norra Vaxholmsfjärden. I branten växer blandskog. Strandskyddet i området återinträder (MB 18:7) i och med planläggningen, vilket innebär att strandskyddet behöver upphävas vid nybyggnation.

Området har idag ett visst värde för rekreation genom att en strandpromenad som följs av en stig som slingrar sig genom busk- och skogsvegetation upp till höjden slutar vid gränsen av planområdet. I planförslaget ska strandpromenaden förlängas genom området. Förlängningen kommer att sluta an till den strandpromenad som idag går fram till Skutvikshagen.

Söder om Norrbergsskolan finns ett mindre parkområde, som till stora delar pekats ut som kvartersmark i planförslaget.

Norrberget ingår i två riksintresseområden, nämligen Kust- och skärgårdsområdena i Stockholms län (4 kap. 1, 2 och 4 § MB) samt Kulturmiljövården (3 kap 6 § MB) Norra Boo-Vaxholm-Oxdjupet-Lindalssundet. Riksintressena ska inte hindra utvecklingen av Vaxön som tätort utan snarare beakta att natur- och kulturvärden tas tillvara. Därutöver ska den speciella bebyggelsemiljön av sekelskifteskaraktär bevaras.

Miljöaspekter

Bedömningen har utgått från planens mål med ny bostadsbebyggelse. Sannolikheten är att positiva och negativa effekter uppstår och påverkar miljöaspekter som biologisk mångfald/grönstruktur, luft- och vattenkvalitet, dagvatten, kulturmiljövärden samt landskapsbild/stadsbild. Trygghet och social hälsa inkluderas i de sociala effekterna för varje miljöaspekt.

Miljöaspekterna är varaktiga och har en omfattning med en viss frekvens.

Biologisk mångfald

Delar av planområdet är idag ett grönt stråk för växter och djur att förflytta sig i, en spridningskorridor. Reglerande ekosystemtjänster för avfall t.ex. nedbrytning och biotisk miljö t.ex. pollinering, fröspridning, föryngring och nedbrytning är funktioner som mer eller mindre är kopplat till biologisk mångfald. Dessa får konsekvenser när markområdet exploateras och behöver bevaras, förstärkas eller utvecklas.

Negativa miljöeffekter

Växt- och djurlivet kommer att reduceras då delar av befintlig grönyta tas i anspråk. Samtidigt minskar även ekosystemtjänsternas funktioner.

Positiva miljöeffekter

Om medvetna insatser görs för nyskapa gröna ytor samt förstärka kvarvarande grönyta kommer kvaliteten att höjas i det gröna. Kompensationsåtgärder bör utvecklas främst gällande ekosystemtjänster t.ex. plantering av träd, buskar, växter som lockar till sig pollinerare resp. växter med frukter och frön samt fågelholkar.

Sociala effekter

Om åtgärder vidtas för att förstärka biologisk mångfald, kommer växt- och djurlivets variationsrikedom att påverkas. Det medför att rekreativvärden förbättras så att området norr om Norrberget görs tillgänglig och attraktiv genom bland annat en strandpromenad.

Luftkvalitet

Luftkvaliteten kan påverkas i mindre omfattning i området om biltrafiken intensifieras.

Negativa miljöeffekter

Vid ökad trafik höjs halterna av växthusgasutsläpp samt att bullernivåerna ökar något. Genomförs inga åtgärder för att marknadsföra området som kollektivnära kan det få stor betydelse för bilanvändningen i området.

Positiva miljöeffekter

Om åtgärder vidtas för att förebygga försämrade luftkvalitet kan exempel som gröna stråk mellan husbyggnaderna och i omgivningarna förstärkas. Träd är bra luftrenare samtidigt som de tar upp koldioxid från luften för sin fotosyntes och lagrar därmed växthusgaser

Sociala effekter

När grönområden i planområdet förstärks höjs kvaliteten och den biologiska mångfalden ökar, vilket ger goda möjligheter för naturupplevelser och rekreation.

Klimat

Flödesreglerande ekosystemtjänster t.ex. dagvattenhantering, rening av luft, vattenlagring och reglering av fysisk miljö t.ex. klimatreglering, vattenrening och erosionsskydd är funktioner som finns i området och behöver åtgärdas och/eller förstärkas vid nybebyggelse.

Klimatanpassning gällande temperaturminskning och skuggning bör få ett större utrymme i den nya bebyggelsen.

Negativa miljöeffekter

Med ökad hårdgjord yta inom planområdet kommer den naturliga infiltrationen att minska och flöden av dagvatten att öka. Det kan förorsaka lättare jorderosion utefter den branta sluttningen utanför planområdet. Hur framtida skyfall och ökade nederbördsmängder hanteras kan få stor betydelse för klimatanpassningen.

Positiva miljöeffekter

Påverkan av klimatförändringarna och de åtgärder som bör genomföras ska resultera i ett robustare klimatsystem i tät bebyggelse. Plantering av träd speciellt ädellövträd ger gynnsamma effekter avseende temperaturminskning, skuggning, vattenlagring och ökad biologisk mångfald.

Sociala miljöeffekter

Förebyggande arbete med klimatanpassning påverkar invånarnas trygghet och säkerhet samt skapar mer gröna, estetiska och variationsrika mötesplatser utomhus.

Vatten

För att uppnåendet av miljökvalitetsnormerna för vatten inte ska påverkas negativt är det viktigt att en hållbar dagvattenhantering inom planområdet säkerställs.

Negativa miljöeffekter

Ökad andel hårdgjord yta samt ökad trafik medför att utsläpp av växthusgaser och föroreningar till vatten ökar samtidigt som den naturliga infiltrationen minskar. Säkerställs inte en hållbar dagvattenhantering kan området bli känsligt för klimatförändringar och uppnåendet av miljökvalitetsnormerna för vatten äventyras.

Positiva effekter

En hållbar hantering av dagvatten medför att föroreningshalterna efter exploatering inte kommer att öka. Om åtgärder vidtas, exempelvis genom gröna innergårdar och trädplanteringar, kan fördröjning och rening av vatten bidra till att utsläppen minskar i jämförelse med dagens markanvändning.

Sociala effekter

Att nyskapa och stärka befintliga grönområdets kvalitéer för en hållbar dagvattenhantering kan bidra till att skapa estetiska och variationsrika mötesplatser utomhus.

Kulturvärden

Riksintresset inom området utgörs av farledsmiljön utmed inloppet till Stockholm samt den militära miljön och småstadsmiljön.

Negativa miljöeffekter

Enligt planförslaget kommer Storstugan ingå i en framtida stadsstruktur och inte längre stå avskilt från övrig bebyggelse, dock kommer området söder om storstugan att lämnas orört. Detta i kombination med att planförslaget enbart består av flerfamiljshus, till skillnad från den omgivande miljön, kommer att förändra karaktären i området.

Positiva effekter

Planförslagets bebyggelsestruktur bygger vidare på den befintliga stadsmiljöns värden och kan därför fungera bra som en utvidgning av den befintliga stadskärnan, eller som en ny stadsdel.

Sociala effekter

En utvidgning av den befintliga stadskärnan kan bidra till att förstärka dess historiska identitet och attraktivitet. Förslaget kommer att innebära att stadsrummets tyngdpunkt förskjuts.

Landskapsbild/Stadsbild

Landskapsbilden är den visuella upplevelsen av olika landskapselement som samverkar t.ex. terrängformer, grönyta, öppenhet, träd. Stadsbilden är det övergripande intrycket av stadens arkitektur med hur närliggande bebyggelse upplevs och vilka kulturvärden som har betydelse.

Negativa miljöeffekter

Landskapsbilden/Stadsbilden förändras för delar av Vaxön genom att ett skolområde med utevistelseyta ersätts med tätare bebyggelse och högre hus än i nuläget. Det innebär att en del grönområde ersätts av hårdgjord yta.

Positiva miljöeffekter

För att skapa en bättre landskapsbild/stadsbild bör utsikten för närområdets bebyggelse kompenseras med träd och olika vegetationsskikt, vilket även gynnar den biologiska mångfalden. Landskapsbilden kan ge positiv gestaltning om hänsyn tas till såväl kulturvärden som det visuella intrycket i närområdet.

Sociala effekter

När förtätning sker upplevs förändringen initialt drastiskt och för några blir den bestående. I övergången från äldre till modern bebyggelse bör mellanrummet i landskapet dvs. stråket emellan planeras med en mjuk framtoning. Det är viktigt att ta hänsyn till de kulturella värden som finns och skapa/gestalta det nya bostadsområdet med färg och form som passar därefter.

Nollalternativ

Om planområdet Norrberget inte genomförs innebär det färre bostäder på Vaxön samt att framkomna positiva effekter uteblir. Negativa effekter av nollalternativet innebär bland annat att kvalitén på befintliga grönytor inte kommer att höjas.

Samlad bedömning/Sammanfattning

Alla effekter kommer att vara permanenta och ha positiv och negativ påverkan. Effekterna är samverkande och har en kumulativ påverkan. Den totala effekten av föreslagna åtgärder är dock övervägande positiva i jämförelse med ett nollalternativ.

Genomförandet av planen kan medföra att flera miljöaspekter kräver åtgärder.